

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 23 czerwca 1934 r.

1081.—

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Kronika.

Dział. Str.

1. Dokoła litewsko-angielskich rokowań handlowych.—	I.	1.
2. Sprawa kolejnej raty długu amerykańskiego.—	"	"
3. Echa warszawskiej wizyty min.Barthou w "Liet.Aidas".—	"	"
4. Dokoła pobytu p.Prystora w Litwie.—	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

5. Sprawa uczestników nieudanego zamachu.—	III.	"
6. Nowe stanowisko b.ministra Spraw Zagr. dr.Zauniusa.—	"	2.
7. XXV-lecie istnienia "Liet.Žinios".—	"	"

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

8. Zwalczanie hitleryzmu.—	VII.	"
9. Dokoła wyborów do sejmików powiatowych.—	"	"
10. Wycieczka rolników kłajpedzkich do Litwy.—	"	"

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

Kronika.

11. Zamknięcie 6-ciu szkół litewskich.—	VIII.	"
12. Zebranie lit. T-wa Dobroczyńności.—	"	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dokoła litewsko-angielskich rokowań handlowych. Prasa kowieńska /z 20.VI.1934/: Jak podają, z Londynu nadeszły optymistyczne wiadomości o litewskiej delegacji handlowej. Anglicy są skłonni do poczynienia zasadniczych ustępstw. Angielska delegacja handlowa miała już wyrazić gotowość zawarcia umowy na krótszy termin /Anglicy życzyli sobie 3 lata/, czego właśnie żądała delegacja litewska.-

Sprawa kolejnej raty długu amerykańskiego. Prasa kowieńska /z 21.VI.1934/: Jak donosi Elta, litewski chargé d'affaires w Waszyngtonie doręczył rządowi Stanów Zjednoczonych notę, w której powiadamia, że rząd litewski nie może spłacić przypadającej dn.15 czerwca raty, ale zawsze gotów jest do rokowań co do uporządkowania spłaty długu litewskiego Ameryce, które odpowiadałoby materialnym możliwościom Litwy.-

Echa warszawskiej wizyty min.Barthou w "Liet.Aidas". "Liet.Aidas" /z VI.1934/ zamieszcza korespondencję swego współpracownika francuskiego Henri de Chambon na temat warszawskiej wizyty min.Barthou. Henri de Chambon twierdzi, że Barthou odbył rozmowy z Piłsudskim i Beckiem na temat stosunków polsko-litewskich. Według informacji Henri de Chambon'a, Francja i Sowiety są istotnie zainteresowane w niepodległości państw bałtyckich i losie Litwy. Obrona tej niezawisłości stanowi jedną z głównych zadań francuskiej polityki zagranicznej. Z tego względu Francja i Sowiety dokładają wysiłków w kierunku konsolidacji sytuacji państw bałtyckich. -

Dokoła pobytu p.Prystora w Litwie. W związku z przyjazdem p.A.Prystora do Kowna, zamieściły dłuższą wzmiankę "Liet.Zinios" oraz krótką wzmiankę "Liet.Aidas" /Nr.138 z VI.1934/. Jak podaje "Liet.Aidas", p.Prystor przybył na Litwę dla uporządkowania mogił swych kolegów, którzy polegli w 1915 r. pod Czekiszkami.

"Siegodnia" /z 23.VI.1934/ podaje w związku z pobytom p.Prystora w Kownie następujące informacje: Tajemniczość wizyty byłego premiera polskiego Prystora w Kownie powoduje wiele pogłosek, których niepodobna sprawdzić. Jedna z gazet litewskich podaje, że Prystor jest wilnianinem, że służył on w Wil.Benku Ziemińskim wraz z wielu Litwinami, zajmującymi dziś wysokie stanowisko, że żona Prystora jest z urodzenia Litwinką i ukończyła gimnazjum w Kownie. Inne pismo litewskie twierdzi, że Prystor 20 czerwca rano wyjechał autem za miasto. Za autem Prystora jechać miały dwa auta z dygnitarzami litewskimi. Niektórzy twierdzą, iż 20 czerwca w nocy p. Prystor wyjechał autem w nieznanym kierunku, widocznie na jakąś ważną naradę. Niektórzy łączą przyjazd p.Prystora z pobytom Marszałka Piłsudskiego w Pikieliszkach, położonych tuż przy linii administracyjnej.

Dalej "Siegodnia" podaje, że urzędowy "Liet.Aidas", który zwykle ignoruje wszelkie pogłoski, podkreśla zainteresowanie, wywołane przyjazdem Prystora i przytacza opinię, że nikt nie wierzy oficjalnej wersji o prywatnym charakterze wizyty b.premjera polskiego. W Kownie spotkał się kilkakrotnie z p.Prystorem jego szkolny kolega znany malarz Dobużyński. -

"Liet.Zinios" Nr.138 zamieszcza obszerny przedruk książeczki dr.H.Mirskiego p.t."Zamach Aleksandra Prystora na policmajstra Warszawy".-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Sprawa uczestników nieudanego zamachu. Prasa ryska /z 23.VI.1934/: Dnia 21 czerwca Sąd Wojskowo-Polowy rozpatrywał sprawę oficerów Drusta i Gercziunasa, oskarżonych o próbę zbrojnego przewrotu w nocy 7 czerwca, mającego na celu obalenie istniejącego rządu. Obaj oficerowie zostali skazani na karę śmierci. Po złożeniu przez skazanych prośby o łaskę, prezydent Smetona zamienił karę śmierci na więzienie 11 i 10 lat.-

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ

K r o n i k a

Dokładnie i szczegółowo - analizując rok 1934 - jak po-
wahał się w tym czasie. Prasa kowieńska /z 20.VI.1934/ jak po-
daje, z doniosłym nadaniem opublikowała wiadomości o litewskiej de-
klaracji handlowej. Analizy są skłonił do podważenia zasadniczych
ustępstw. Angielska delegacja handlowa miała już wyrazić gotowość
zawarcia umowy na krótki termin /Anglicy zgodzili sobie z Litwą/
czego właśnie należała delegacja litewska.

Sprowadzenie kwestii litewskiej do punktu wyjścia -
zakończono. Prasa kowieńska /z 21.VI.1934/ jak donosi Eita, litew-
ski charakter działalności w Warszawie, w której powiadomienia, że rząd litewski nie może
początkowo przyjąć, dałby ostateczną partę, nie zawierał gotów jest
do rozmów co do uporządkowania sprawy litewskiej Ameryce,
które odpowiedziami najbardziej możliwości litwy.

Forma wyrażenia w litewskiej w tym roku. Barto-
wicz /z 21.VI.1934/ zamieszcza ko-
respondencję swego współpracownika francuskiego Henri de Chambrun
na temat warszawskiej wizyty ministra Barto. Henri de Chambrun stwier-
dza, że Barto odbył rozmowy z Litwinami i Beckem na temat spo-
sobów polsko-litewskich. Według informacyjnej Henri de Chambrun
Francja i Szwajcaria są latami zainteresowane w niedobrości
państwa litewskiego i losie litwy. Ochrona tej niezawisłości stano-
wi jedno z głównych zadań francuskiej polityki zagranicznej. Z tego
względu Francja i Szwajcaria dokładają wysiłków w kierunku konsoli-
dacji sytuacji państw bałtyckich.

Dokładnie i szczegółowo - analizując rok 1934 - jak po-
wahał się w tym czasie. Prasa kowieńska /z 21.VI.1934/ zamieszcza ko-
respondencję swego współpracownika francuskiego Henri de Chambrun
na temat warszawskiej wizyty ministra Barto. Henri de Chambrun stwier-
dza, że Barto odbył rozmowy z Litwinami i Beckem na temat spo-
sobów polsko-litewskich. Według informacyjnej Henri de Chambrun
Francja i Szwajcaria są latami zainteresowane w niedobrości
państwa litewskiego i losie litwy. Ochrona tej niezawisłości stano-
wi jedno z głównych zadań francuskiej polityki zagranicznej. Z tego
względu Francja i Szwajcaria dokładają wysiłków w kierunku konsoli-
dacji sytuacji państw bałtyckich.

Wskazywanie p.A. Prytoru do Kowna, zamieszkił ciążąc
wskazywanie "Lit. Aidas" oraz krótkie wiadomości "Lit. Aidas" Nr. 133
z 21.VI.1934. Jak podaje "Lit. Aidas", Prytor przybył do litwy
do uporządkowania sprawy litewskiej, który pojechał w 1934 r.
pod Górnymi.
"Lit. Aidas" /z 22.VI.1934/ podaje w związku z przyjazdem p. Pryto-
ra w Kownie następujące informacje: Litwinom wiadomo, że przyjeżdżający
przez polskiego Prytora w Kownie powołuje wiele pogłoszek, że
tych niepodobna sądzić. Jedną z gazet litewskich podaje, że
Prytor jest w rzeczywistości, że przyjeżdża do Kowna, że jego
z wielką siłą, natomiast dla wysłania stanowiska, że jego
Prytor jest z pochodzenia Litwin i skończył gimnazjum w Kownie.
Jedną z informacji, że Prytor 30 czerwca rano wyjechał
z Kowna do Wilna. Za dzień wyjazdu przyjechał do Kowna z dwoma
towarzyszami. Wskazywanie, że 30 czerwca w nocy p.
Prytor wyjechał z Wilna do Kowna, widocznie na jałuz
właśnie naradę. Niektórzy jednak przypuszczają, że Prytor z powrotem
ka Północnym w Północnym, podobnych jak przyjeżdża
litewskiej.

Podaje "Lit. Aidas" podaje, że wiadomości "Lit. Aidas", który zwyk-
le przyjeżdżał w wielkie polskie, podobnie zainteresowanie, wywołane
przyjazdem Prytora i przyjeżdżającym, że nie ma sprawy oficjal-
nej w sprawie charakteru wizyty p. Prytora polskiego. W
Kownie spotkał się kilkunastu z Prytorem jego krajowi kolegi
z Kowna i z Litwy.
"Lit. Aidas" Nr. 133 zamieszcza obszerny przegląd kaisar-
ki p. A. Prytor p. A. Prytor p. A. Prytor na polskim
"Lit. Aidas".

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WNETRZNEJ

I. WYBÓR

K r o n i k a

Sprowadzenie kwestii litewskiej do punktu wyjścia -
zakończono. Prasa kowieńska /z 21.VI.1934/ zamieszcza ko-
respondencję swego współpracownika francuskiego Henri de Chambrun
na temat warszawskiej wizyty ministra Barto. Henri de Chambrun stwier-
dza, że Barto odbył rozmowy z Litwinami i Beckem na temat spo-
sobów polsko-litewskich. Według informacyjnej Henri de Chambrun
Francja i Szwajcaria są latami zainteresowane w niedobrości
państwa litewskiego i losie litwy. Ochrona tej niezawisłości stano-
wi jedno z głównych zadań francuskiej polityki zagranicznej. Z tego
względu Francja i Szwajcaria dokładają wysiłków w kierunku konsoli-
dacji sytuacji państw bałtyckich.

Nowe stanowisko b. ministra Spraw Zagr. Zauniusa ./VI.1934/: Z Kowna donoszą, iż były minister Spraw Zagr. dr. Zaunius ma wkrótce objąć specjalnie dla niego stworzone stanowisko radcy prezydium Rady Ministrów dla spraw finansowo-ekonomicznej współpracy z zagranicą.-

XXV - lecie istnienia "Liet. Žinios" ./VI.1934/: "Lietuvos Žinios" obchodzą w roku bieżącym 25-lecie swego założenia. Celem upamiętnienia tego jubileuszu wydająca pomieniony dziennik s-ka wydawnicza "Varpas" urządziła wystawę swych wydawnictw. Poza to 19 czerwca "Liet. Žinios" wydało jubileuszowy numer.

W ciągu wymienionego powyżej okresu naczelnymi redaktorami dziennika byli pp: J. Vileiszys, M. Sleževičius, dr. K. Grinius, G. Pietkiewiczówna, J. Pronskus, Fr. Dailide i wreszcie J. Strimaitis. Obecnie redaguje pismo p. J. Kardelis. Długoletnią odpowiedzialną redaktorką i dyrektorką dziennika jest p. F. Bortkiewiczowa.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Zwalczanie hitleryzmu. "Liet. Aidas" Nr.138./VI.1934/: Aresztowano kolejno trzech działaczy hitlerowskich: Heimbs'a, Lapschies'a i Bendzusa.-

Dokoła wyborów do sejmików powiatowych. "Liet. Aidas" Nr.138 /VI.1934/: Organizacje litewskie w powiatach poglegiowskim i szyłokarczemskim przygotowują się gorliwie do wyborów do sejmików powiatowych. Przy sprawdzaniu list wyborczych stwierdzono wiele niedokładności, polegających na niewciągnięciu wielu wyborców-Litwinów na listy.-

Wycieczka rolników kłajpedzkich do Litwy. "Liet. Aidas" Nr.138 /VI.1934/: Kłajpedzkie t-stwo Rolnicze urządza w początkach lipca wielką wycieczką rolników kłajpedzkich do Litwy.-

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

Zamknięcie 6-ciu szkół litewskich. "Vil. Ryt." Nr.47 /VI.1934/: W tych dniach Lit. T-stwo Oświatowe "Rytas" otrzymało od Kuratorjum zawiadomienie o zamknięciu 6-ciu litewskich szkół powszechnych w pow. grodzieńskim: 1/w Rondonańcach, 2/Mordasowie, 3/Gruci, 4/Biżach, 5/Rotnicy i 6/w Kapiniszkach. Zamknięcie tych szkół Kuratorjum motywuje tem, iż szkoły w ciągu 3-ch miesięcy nie były czynne. "Vil. Ryt." twierdzi, że wspomniane szkoły nie mogły być czynne, gdyż nie zatwierdzano przedstawionych przez T-stwo "Rytas" nauczycieli, którzy nie mogli uzyskać od władz administracyjnych świadectwa moralności. "Vil. Ryt." dodaje, że nauczyciele niezatwierdzani do szkół "Rytasa" spowodu braku świadectw moralności, byli przyjmowani następnie do szkół publicznych. Tak np. nauczycielka G. Gudolaitisówna otrzymała propozycję objęcia szkoły publicznej w Dusznicy /pow. suwalski/, zaś nauczyciel M. Bigelis wyznaczony został na nauczyciela w Pomereczance.-

Zebranie lit. T-wa Dobroczynności. "Vil. Ryt." Nr.44 /VI.1934/: 3 czerwca odbyło się zebranie lit. T-wa Dobroczynności w Wilnie. T-stwo utrzymywało w r.b. 7 internatów z 343 wychowankami i wspomagało 33 uczniów zamieszkałych prywatnie. Poza to T-stwo udzielało zapomóg ludności dotkniętej głodem.

W wyniku wyborów do zarządu t-stwa weszli: ks. K. Czybiras, ks. F. Bielawski, adw. A. Juchniewicz, inż. K. Blažys i nauczyciel W. Martinenas. Do komisji rewizyjnej weszli: pp. K. Welecki, W. Narbut i St. Szpokas.-

